

Bemærkninger til lovforslaget.

På grundlag af en betænkning afgivet til forsvarsministeriet i 1953 af det i 1949 nedsatte udvalg til overvejelse af forslag til ændringer i den militære straffelov, fremsattes der i folketinget i 1954 forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov, forslag til lov om ændringer i militær straffelov og forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel. Forslagene vedtoges og stadfæstedes som lov nr. 198, nr. 199 og nr. 200, alle af 11. juni 1954.

Samtidig med lovforslagenes fremsættelse nedsatte forsvarsministeriet et udvalg med den opgave at overveje forslag til yderligere ændring af den militære retsplejeordning samt at udarbejde forslag til lovbestemmelser vedrørende værnepligtige meniges friheder, specielt med henblik på en ændret affattelse af militær retsplejelovs § 44.

Til forsvarsministeriet har udvalget herefter afgivet to betænkninger vedrørende hvert af de nævnte emner. Betænkningerne, der er tiltrådt af samtlige medlemmer af udvalget, er omdelt til folketingets medlemmer.

Nærværende lovforslag følger — bortset fra en enkelt ændring, hvorfor der nedenfor gøres nærmere rede — de i betænkningerne stillede forslag til ændringer i den militære retsplejelov.

I. Vedrørende retsplejeordningen.

Efter afgivelsen af betænkningen af 1953 rejstes fra forskellig side spørgsmål om den gældende militære retsplejeordnings hensigtsmæssighed. Opmærksomheden var herved navnlig henledt på den omstændighed, at den gældende ordning rummer mulighed for uensartede afgørelser i tiltalespørgsmålet ved ensartede forseelser, der er begået ved forskellige militære enheder.

På forsvarsministeriets foranledning udarbejdedes herefter et udkast til lov om ændringer i militær retsplejelov. Efter dette udkast skulle juridisk sagkyndige personer — forsvarrets auditører — og ikke — som nu — de militære rettergangschefer træffe afgørelse vedrørende tiltalespørgsmål i militære straffesager, og den militære anklagemyndigheds organisation blev i det hele foreslået opbygget efter samme principper som gældende for den borgerlige anklagemyndighed, således at generalauditøren trådte i rigsadvokatens sted, og forsvarsministeren varetog justitsministerens funktion.

Dette udkast ønskede forsvarsministeriet overvejet i det i 1954 nedsatte nye udvalg. Udkastet er optaget som bilag 2 i udvalgets betænkning vedrørende ændringer i den militære retsplejelovgivning.

Udvalget har imidlertid ikke kunnet tiltræde dette forslag, idet det har tilsluttet sig det af værnsscheferne i udvalget hævdede standpunkt, hvorefter tilvejebringelse og opretholdelse af den for værnenes brugbarhed i krig nødvendige disciplin må kræve, at regimentschefer og dertil svarende chefer — foruden myndigheden til at pålægge straf uden dom, der ikke blev berørt ved forsvarsministeriets ovennævnte forslag — også har påtalemyndighed i sådanne straffesager, der indbringes for domstolene, jfr. „den brune“ betænkning, side 9.

Udvalget har herefter alene stillet forslag til imødegåelse af den ovenfor nævnte mulighed for uensartede afgørelser i tiltalespørgsmålet ved ensartede forseelser (lovforslagets § 11) og har herudover stillet visse ændringsforslag til militær retsplejelovs §§ 12 og 35 med henblik på at sikre en juridisk sagkyndig bistand for rettergangscheferne samt et mindre forslag vedrørende militær retsplejelovs § 23 angående valg og beskikkelse af forsvarere i militære straffesager.

Idet der om den nærmere begrundelse for ændringsforslagene henvises til „den brune“ betænkning, side 12-15, skal der om de enkelte ændringsforslag bemærkes følgende:

Til § 11.

Indføjelsen af et nyt 3. stykke i § 11 skyldes ønsket om at undgå forskellig afgørelse af tiltalespørgsmålet i samtidigt hos forskellige rettergangschefer foreliggende, ensartede eller i samme anledning opståede sager.

Til § 12.

Paragraffens 1. stykke er uændret.

Paragraffens 2. stykke er nyt og indeholder en programudtalelse vedrørende auditørens medvirken i almindelighed. Bestemmelsen tilsigter at sikre en juridisk sagkyndig bistand for rettergangscheferne ved behandlingen af militære straffesager i alle tilfælde, hvor der på grund af sagerens art måtte være behov herfor.

Paragraffens 3. stykke træder i stedet for det hidtidige 2. stykke, der er sålydende: